

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Moderna utmaningar: DESINFORMATION

Skapad av Kreisau-Initiative e. V. team

Kroatiens utbildnings- och
utvecklingsnätverk för
kommunikationsevolution -
HERMES
Kroatien

Kreisau-Initiative

Kreisau-Initiative
e. V.
Tyskland

Open
Communication
Serbien

TRANSFORM
Sverige

Västra Balkans
nätverk
Bosnien och
Hercegovina

Co-funded by
the European Union

Detta projekt medfinansierades av Europeiska unionen. Läroplanens innehåll och synpunkter är enbart författarnas ansvar och återspeglar inte de synpunkter som Europeiska unionen eller de genomförandeorganisationerna har.

Moderna utmaningar: Desinformation

Bakgrund (om DARE-projektet)

Initiativet "DARE - Depolariseringsaktivism för ett motståndskraftigt Europa" syftar till att inspirera andra att skapa utrymme för kritiskt lärande och en ungdomsledd och handlingsinriktad dialog om olika aktuella utmaningar såsom polarisering, radikalisering, psykisk hälsa, människorättskränkningar. DARE-utbildningsmaterialet syftar till att stärka aktivt medborgarskap och europeiska värderingar samt stödja och främja ungdomsröster och medborgerligt engagemang.

För mer information, besök projektets webbplats: www.depolarisation.eu

Lektionsteman

- "Moderna utmaningar"-teman där man utforskar komplicerade och aktuella frågor som sällan tas upp i klassrummet.
- Problem med desinformation i samhället, dess konsekvenser och hur en individ kan upptäcka desinformation och minimera dess skador.

Sammanhang

Sensationalism och "fake news" är inget nytt fenomen. Men idag, när de flesta människor får tillgång till nyheter och information via nätet och sociala media, är farorna med desinformation mycket stora. Desinformation sprids avsiktligt för att påverka och manipulera åsikter. Det är information som kan skapa fördomar, så split, sprida hat och hetsa till våld. Det kan till och med påverka valresultat. Desinformation har de senaste åren blivit en stor fara för demokratin. Desinformation stannar inte bara i den virtuella världen utan får verkliga konsekvenser.

Denna lektion syftar till att sätta fokus på farorna med desinformation och dess konsekvenser samt tillhandahålla verktyg för hur man kan skydda sig själv och andra.

Mål

- Att öka medvetenheten om farorna med desinformation;
- Att förstå hur desinformation kan påverka samhället.
- Att öka elevernas motståndskraft mot desinformation.

Läranderesultat

Elever som deltagit i denna lektion förväntas kunna följande:

- Definiera och förklara vad som är desinformation.
- Analysera och formulera hur desinformation påverkar samhället.
- Kontrollera källor identifiera exempel på desinformation.

Material och utrustning

Bärbar dator, data-/videoprojektor, högtalare, Internet/Wi-Fi

Varaktighet

45 minuter (en standardlektion)

Översikt över lektionsaktiviteter (Process)

Inledning (10 minuter)

I början av lektionen kan det vara bra att kartlägga hur pass väl insatta eleverna är när det gäller desinformation. Inled en kort diskussion med följande frågor:

- Vem har hört termen "desinformation" tidigare?
- Läser, lyssnar eller tittar ni på nyheterna regelbundet? Om så är fallet, var får ni informationen ifrån?
- Har ni någonsin stött på desinformation? Kan ni ge ett exempel?

För ett kort resonemang med eleverna, titta sedan på den korta animerade videon.

En kort video om moderna utmaningar (5 minuter)

Spela upp videon för eleverna: <https://depolarisation.eu/sv/mc-videor/>

Diskussion om videon (15 minuter)

Följdfrågor för reflektion:

- Var någon information från videon ny för er? Överraskade något er?
- Varför är desinformation särskilt farlig i dagens samhälle?
- Vilka relevanta faktorer och aktörer finns för att motverka desinformation idag? (OBS! Myndigheter som granskar media, regeringen, medieföretag, journalister, faktakontrollerande organisationer och enskilda individer, d.v.s. varje medborgare måste vara uppmärksam på sin egen "mediekost".)

"Att upptäcka desinformation" - Aktivitet för hela klassen (15 minuter)

Använd den stegvisa metod som presenterats i videon och analysera en aktuell nyhet (antingen i sociala medier eller på någon webbplats som är känd för att sprida desinformation). Välj en nyhet från någon webbplats som ägnar sig åt att faktagranska nyheter. Men se till att du visar originalartikeln när eleverna ska arbeta med den, inte den faktagranskade. Här är några webbplatser med de senaste exemplen på falska nyheter:

- <https://www.tagesschau.de/faktenfinder/> (Tyskland)
- <https://www.bliintelurad.se/> (Sverige)
- <https://faktograf.hr/> (Kroatien)
- <https://raskrinkavanje.ba/> (Bosnien-Hercegovina)
- <https://fakenews.rs/> eller <https://www.istinomer.rs/> (Serbien)

Du kommer att ha cirka 2 minuter på dig för vart och ett av stegen. Be eleverna hjälpa dig att analysera artikeln som du har visat på skärmen/väggen framför dem.

"Att upptäcka desinformation" - Aktivitet för hela klassen (15 minuter)

Steg 1: Var misstänksam!

Titta noga och kritiskt på texten. Är påståendena vettiga eller finns det motsägelser? Finns det ett iögonfallande antal utropstecken eller versaler? En dramatisk bild kan vara den första ledtråden om att du absorberar falsk information.

Steg 2: Kontrollera källan!

Finns det några källhänvisningar och är de citerade källorna verkliga? För en webbplats, leta efter information om dess ägare, t.ex. kan du hitta namn, adress och kontaktuppgifter för den person som är ansvarig för meddelandena på webbsidan?

Steg 3: Ifrågasätt syftet!

Vad är syftet med innehållet? Är det information, en åsikt eller möjligen reklam? Är bidraget väldigt ensidigt? Är endast en åsikt representerad eller kommer även andra åsikter till uttryck?

Steg 4: Gör en faktakontroll!

Be eleverna använda sina smartphones för att undersöka påståenden på oberoende webbplatser. Om andra medier inte sprider den här nyheten bör du tvivla på dess riktighet. Var försiktig även med data eller statistik som ser seriösa ut men inga källor anges.

Steg 5: Kontrollera bilder och videor!

Foton och videor kan enkelt manipuleras. Med hjälp av funktionen omvänd bild-/videosökning kan du kontrollera var och när bilder och videor dök upp för förstagången och i vilket sammanhang de ursprungligen användes.

Efter analysen av den valda desinformationsbaserade artikeln avslutar läraren lektionen med att gå igenom hemuppgiften.

Källor

- DARE-projektet, dokument och videor finns på projektets hemsida: www.depolarisation.eu eller www.resilienteurope.eu
- "Journalism, fejknyheter och desinformation: en handbok för journalistutbildning", UNESCO, ladda ner på: <https://en.unesco.org/fightfakenews> (OBS! Boken är tillgänglig på många språk)

Onlineundervisning

Denna lektion lämpar sig väl för onlineundervisning eftersom den är inriktad på att eleverna ska reflektera och diskutera. Under den inledande aktiviteten (med artikeln) kan eleverna signalera sina ståndpunkter genom att använda uttryckssymboler eller ändra sitt användarnamn till "för"/"mot" osv.

Bedömnings- och utvärderingsalternativ

Om man vill bedöma elevernas prestationer kan man utvärdera elevernas förmåga att identifiera desinformation eller analysera dess påverkan på samhället och demokratiska politiska processer. Dessutom kan elevernas genomförda hemuppgifter även bedömas utifrån nytänkande, engagemang och noggrannhet.

Förslag på hemuppgifter

- Hemuppgift 1: eleverna kan utforska följande begrepp individuellt eller i grupper:
 - Bakslagseffekten
 - Filterbubbla
 - Bekräftelsebias

Varje elev eller grupp bör skapa en presentation som definierar och förklarar begreppet och hur det är kopplat till desinformation, ge två exempel på det i praktiken och erbjuda möjliga lösningar för att ta komma till rätta med dessa fenomen.

- Hemuppgift 2: Memeskapande mot desinformation

Individuellt eller i små grupper bör eleverna tänka på hur de kan skapa några medvetandehöjande memes för att bekämpa desinformation och stärka människors motståndskraft. De bör komma överens om ett effektivt, kort budskap eller slogan som de vill inkludera i sin meme. Denna meme-generator lämpar sig väl för denna uppgift: <https://imgflip.com/memegenerator>

De skapade memerna kan sedan utvärderas av hela klassen i en diskussion där man diskuterar hur pass övertygande och effektivt memerna och budskapet är.